

III. díj

Ferencz-Nagy Zoltán
A TANULÓ TRAGÉDIÁJA

I.

A ködből kiemelkedik Ádámka, rajta reflektorfény.

Ádámka: Mily szép az élet, míg az iskola nem kacsint.
De a kacsintás is lehet édes, vagy keserű,
Attól függ, hogy ki az, kinek szeme rebbenő,
S mily szemmel nézzük mi őt.

Miközben a szülők beszélnek, a lámpák lassacskán kezdik megvilágítani az egész színpadot.

Szülők: Ne féljeteK, gyermekeink, a sok csoda vár.
Ne engedjeteK, hogy a kétség eluralkodjon már,
Hagyjátok azt későbbi korok gondjának,
Egyelőre gondoljatok a pajkos fogócskára!
Mily szép az élet, míg játszi, élvezéteK,
Hisz lesz, 'mikor a fehér papirosból
Sírtok fel az elmúlt idők emlékire.

A tanári kar bejön, körbejárják Ádámkát. Évike a széléről figyel, leskelődik.

Tanári kar: Lásd, játszi az élet, ha iskolánk karja
Köréd fonódik és jellemed szabja.
Gyere be lelkem, és zengjed, a dallam
Mindig száll, amíg a kételyed hallgat.

Lucifer a tanárok beszédének felénél bejön, Évikével ellentétes irányból, flegmán, szinte undorodva nézi a történet. Rövid hatásszünet, Lucifer „körbeszaglássza” Ádámot, járkál, majd megszólal. Évike szemei felcsillannak szavaira. Ádámka közömbös marad.

Lucifer: Miből gondolod, hogy életed jó lesz,
Ha reggelidet padodban eszed meg?
SzeretnéteK látni, hogy mi vár rátok?
Gyertek velem, lesséteK meg: áldás avagy átok?

Évike: Ó, Ádámka, mily csodás! Unokabátyád
Tudja, mi fán terem e vad, cudar világ!

Lucifer Ádámka s Évike közé áll, s megfogja kezüket. Elsötétül a szín, füst.

*Zene: Alt-J.: Garden of England, alatta gyermekkacagás s minden.
A tömeg bejön. Ádámka s Évike kézenfogva helyben maradnak.*

II.

Felkapcsolódnak a lámpák.

*Lucifer a függöny mögött van, csak az ördögszarvas sziluettje látszik.
(Hátulról meg van világítva egy fényágyúval.)*

A zene kacajok nélkül Lucifer beszéde alatt folytatódik.

Lucifer: Ím, itt vannak, kik körmüket buzgón rágják.
Álmokban élnek, minden Hannah Montana,
Szpájdermen, Beyblade s más párhuzamos világ,
Melybe csakis a piciny gyermek, ki belát,
Vagy az a felnőtt, kinek az volt kiosztva,
Hogy a rút világot álomnak álcázza.

Évike ezalatt belekeveredik a sokaságba, elkezd körbe rollerezni.

Ádámka arccal a közönségnek áll, s úgy mondja.

Ádámka: Lucifer bátyám, minek e nehéz szavak,
Miknek jelentését még nem nagyon értjük?

Lucifer: Várd ki korod, míg a világot meglátod,
S akkor minden szavam, mit elűztél,
Mintha ambrózia lenne, úgy kívánod!

Évike megáll a közönséggel szemben.

Évike: Mily rózsaszín a világ, hadd kóstoljak bele,
Minek itt mind álldogálni, ha a kezem
Nincsen csillámporos tatuázzsal tele.

Odaszalad a leánykákhoz, s csináltat magának „tatuázst”.

Két leányka jön veszekedve oldalról, az előtérbe kerülnek, s vadul vitatkoznak.

I. osztályos: Szkubidubidú, hülyeség, nem is nézem.

Tom és Zseri sokkal jobb, attól nem félek.

I. osztályos': Tom si Zseri durva, anyukám aszonta',
Szkubiduban legalább nem ölik meg egymást.

I. osztályos: Még egy ilyet mondasz, ott heversz a porban.

I. osztályos': Te disznejcsejcsenőlnéző fuvalkodó hólyag!

I. osztályos: Az igenis jó, tudjad, most kikapsz, futhatsz!

(gyerekes lökdösődés)

Hátrafutnak a többi gyerekhez. Ádámka undorodva néz utánuk. Majd kifordul a közönség felé.

Ádámka: Lucifer, nem tetszik e vita az álmokon.

Mutasd, mikor lesz, mikor a gyerekek

Rájönnek, hogy nem az álom, mi vezet!

Lucifer: Ó, sötét korok jönnek, mikor az álom elvész,

Valamit csak a való, a test, a fogható ér.

Évike tatuázsát nézegetve jön, kislányosan, cseppet elszontyolodva.

Évike: Indulunk hát már most,

Elhagyjuk a pátoszt,

A gyermeki lenge álmokat

Elveti a beste, álnok had,

Mely a személyt megbélyegzi,

Gúnynevekkal elsüllyeszti?

Ádámka megfogja Évike kezét.

Ádámka: Ne aggódjál, Évike, elfelejtéd álmaid,

Nem állnak az utadba az élet nagy szinterin.

Elsötétül a szín, füst.

Zene: Ask My Bull: Murunken, alatta gyermekkacagás s minden.

A tömeg bejön. Ádámka s Évike kicserélődnek 5–8-adikosra.

III.

Felkapcsolódnak a lámpák.

A háttérben mocskolódnak a gyermekek, a zene folytatódik Lucifer szövege alatt.

Határolódnak el a „coolak” a „bénáktól”.

Lucifer: Ím, itt vannak, kiknek hiú csúfolódás

Életelem, szenvednek, ha nem mondhatják

Ki a lélektiprás nagy szavait, melyek

Ha beléd másznak, összetörnek, felcifrának

A közömbösség szomorkás leplével,

S az éjfekete gyomorlepkével.

Ádámka: Ejsze' csak nem ily rossz a világ,
Ha nincsen álom, csak mit láthatsz,
Foghatsz. Nem számít a képzelet,
Meséknek itt nincs helye.

Évike: Nem is oly rossz ez a világ.
Nézd már a másikat,
Hát talán megvakult, nem lát,
Ez a ruha nem divat.
Megyek megmondani neki,
Hogy mi az, ami most trendi,
Akkor talán majd elhordja
Ósdi képét,
S a kedvemet nem rontja
Ez a rémkép.

(Évike letámadja a lányt, elkezd csúfolkodni)

Évike elvegyül a „coolokkal”, de a fiúk mellőzik, amin később megsértődik.

Ádámka: Hát ez lenne az igaz világ?

Sehol egy álom, semmi család,
Csak az, amit fogsz, érzél és láatsz!

Lucifer: Ejjejj, no, ne ítélj ily gyorsan, Ádámka,
Mikor a fel alatt a tejet nem láttad.
Nézd csak meg közelebről: mit szül a sok száj?
Dicséretet, vagy megvetést, mely eltipor?

Többen körbeállnak egy gyerkőckét.

Tanuló 1: Mi ez a haj, öcsi, olyan, mint a bili!

Tanuló 2: Hoppá, hoppá, nézd meg, részeg vagy, vagy félszeg?

Tanuló 3: Gyertek tovább, ott látok egy fájin lánykát!

A zaklatók a színpalak mögé kergetnek egy leánykát.

Ádámka: Mi ez a féktelen Szodoma?

Azt hittem, hogy a valóság szép,
Nem kell hozzá naiv álomkép.
De látom, álom nélkül csak a rossz él,
Mert szemük előtt nincs büszke példakép.

Lucifer, vigyél tovább, 'hol az álom
A valóság mellett jár, és békében
Megfér a gyermek minden gyermek mellett.

- Évike: Ó, feleim, megsértettek, szívemből
Fekete-kék csermelyt idéztek elő,
Elültették bennem az utálatnak
Csíráját, mi lesz velem? Elhervadok.
- Lucifer: Ne félj, Évike, most jön csak a tavasz,
Mikor test és lélek virágzik! Ádám,
Ne csüggedj, Szodomának nincsen vége,
Más formában mutatkozik, más téren.

Elsötétül a szín, füst.

Zene: Quidbop: Feküdj le.

A tömeg bejön. Ádámka s Évike kicserélődnek 9–12-edikesre.

IV.

Lámpa fel.

Két csoport: tűnődők és bulizók jól láthatóan elkülönülnek.

- Lucifer: Ím, itt vannak, kiknek látásuk világos,
Ha nem takarja azt semmi, ami káros.
Életük vagy csupa tűnődés, vagy csupa révülés.
Boldogok, kik az álmat a valóval jól vegyítik,
De jaj azokra, kiknél a kéz megremeg, s a mérleg elbillen.
E korban gyermekből ember lesz, ha a jó úton halad,
De ha csak büklög a bajban, és kerüli a szépet,
Megvan a veszélye, hogy örökre elveszett marad.

Ádámka a csoportok között járkálva beszél.

- Ádámka: Mire érted, Lucifer, hogy tűnődés vagy révülés?
És miért mondod úgy, mintha e dolgok rosszak
lennének?

- Lucifer: Ha az ember túl sokat tűnődik,
A nagy képre koncentrálnál,
Előfordul, hogy a kis örömet,
A sok körömnnyi gyönyört
Szem elől téveszti. Ha azonban
Révüléssel csakis a mostban él,
Nem látja, mily gyönyörű az összkép,
A haladás fűszerét nem élvezheti.

Évike: Érzitek ezt? Az értelmetlenség bűzét?
Áldozó vagy áldozat, ki behódol neki?
És miért csak kérdés az, mi ellepi elmém?
Egyedül kell bolyongjak e vad világon?
Aki tudja, mondja meg, van-e értelme lételemnek!?
Vonuljak a magányba, vagy legyen éltém révülés?

Évike, miután a két csoport között elmondta monológját, mindent kipróbál.

Lucifer: Látod, Ádámka, erről beszélek:
Évikét felemészti a kételkedő lélek.
Kétségbeesésében vagy így marad,
Vagy a jelen szédítő ködébe
Burkolja egyre szürkébb elméjét.

Ádámka: De Lucifer, ha jól értem, ez a kor az,
Amikor a világot teljében látom.
Amikor nem köt le még munkának láncá,
S önmagamra koncentrálnak, fejlesztem
Lényemet, hogy a felnőtt kor koszorúja
Minél érettebb fejemre borulhasson.

Évike: Bejártam az elvek és élvezetek útját,
Megláttam azt, hogy mi is az, amiért szép e világ.
A rossz ismerete nélkül a jót nem tudhatjuk,
Az egyensúlyt a két véget között nem tarthatjuk.
Így, hogy látom a véget, kívánkozom utamra,
Amit a nagybetűs iskolás létnek mondanak.
Gyere, Ádámka, menjünk vissza a szüleinkhez.

Elsötétül a színpad.

Ádámkára s Évikére irányul a reflektor.

A Lucifert megvilágító fény veresre változik.

Lucifer: De honnan tudjátok, hogy jó lesz a kezdet vége?
Sorsotokat kísértő délibábtól nem féltetek?
Mi ez a lelkesülés? Nem kételkedni akartok?
Tanároknak, szüleiteknek így behódoltok?

V.

Szülők: Hallgass, Lucifer! Engedd, hogy szeressenek szívük szerint.
Valóban jó a jövőt mindig tudni?
Vagy ha nem is tudni, félve várni?
Nem jobb-e, ha hagyjuk, hogy szívünk karöltve vezessen
Értelmünkkel, nem pedig Lucifert kézenfogva totyogunk
félénken?

Le minden fény.

Felmegy mindenki a színpadra, fel a fények.

